

แนวทางการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล*

PROFESSIONAL DEVELOPMENT GUIDELINES FOR ACCOUNTING PROFESSIONALS IN THE DIGITAL AGE

ปิยพงศ์ ประไพศรี

Piyapong Prapaisri

กาญจนา นันทพันธ์

Kanjana nuntapun

มหาวิทยาลัยภาคกลาง

The University Central of Thailand, Thailand

E-mail: piyapong25099@hotmail.com

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งส่งผลต่อผู้คนอย่างเห็นได้ชัดที่สุด คือความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ที่นำพาโลกของเราเข้าสู่ “ยุคดิจิทัล” อย่างรวดเร็ว และพลิกผันหลายสิ่งในโลกของธุรกิจ ทุกวันนี้ไม่มีอาชีพไหนเลยที่ไม่โดนแทรกแซงด้วยดิจิทัล (Digital Disruption) โดยเฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีคุณค่าและมีความสำคัญกับองค์กรธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลจึงควรมีทักษะด้านเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ การบริหารจัดการยุคใหม่ เพื่อเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ฝ่าฟันทุกอุปสรรคที่จะถูกแทรกแซงด้วย Digital Disruption ไปให้ได้ สำหรับแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพและปรับบทบาทตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมถึงจะต้องมีคุณภาพการบริหารงานที่ดี ความเป็นผู้นำ เป็นผู้จัดการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความรอบรู้และเข้าใจในงานด้านอื่น ๆ ขององค์กร แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมี จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ และให้ความสำคัญกับระบบธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องและตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ธุรกิจ รวมถึงเป็นคู่คิดกับเจ้าของธุรกิจให้ได้ และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพบัญชี โดยการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายภาษีอากร รวมถึงติดตามข่าวสารข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น

---

* Received 19 August 2020; Revised 15 November 2020; Accepted 30 November 2020

คำสำคัญ: การพัฒนาวิชาชีพ, ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี, ยุคดิจิทัล

Abstract

Today's technology is constantly changing. The things that affect people most clearly is the advancement of technology that brought our world to the “digital age” rapidly and changed many things in the world of business. Nowadays, not profession is without digital interference (Digital Disruption), especially professional accountants who are valuable and important to every business organization. Accounting professionals plays a significant role in every business organization and due to the high value placed on them, they must be equipped with technological skills that this digital era requires. Furthermore, analytical thinking and modern management are also important factors in enabling an organization to overcome setbacks brought by digital disruption. It is with these reasons that accountants should always aim for professional development, have broad vision, have the ability to upgrade their knowledge on accounting and be able to adapt quickly to be able to keep up with the global changes. In this digital age, professional accountants are also expected to have excellent management skills, leadership skills, information management skills, knowledge and understanding of the other tasks in the organization. At the same time, they should also practice business ethics and good corporate governance in order to manage efficiently, be consistent and responsive to the ever - changing business environment. Professional accountants must also have the ability to deliberate and analyze business with the proprietors and also recognizes the importance of professional development, accounting standards and tax laws to keep up with the changes in the profession and in technology as well.

Keywords: Professional Development, Accounting Professionals, Digital Age

บทนำ

ปัจจุบันการทำธุรกิจมีการแข่งขันกันสูงทั้งนี้ก็เพราะสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการเชื่อมโยงข่าวสารที่รวดเร็วขึ้น ข้อมูลทางบัญชีจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญที่จะนำข้อมูลทางบัญชื่อนั้นมาช่วยในการวางแผนและตัดสินใจในทำ

ธุรกิจในการประกอบอาชีพทางการบัญชีผู้ทำหน้าที่เป็นพนักงานบัญชีไม่ว่าจะอยู่ในหน่วยงานของรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ เอกชน หรือธุรกิจที่มุ่งหวังกำไร หรือไม่มุ่งหวังกำไรก็ตาม การดำเนินงานของพนักงานบัญชียุคนี้ จะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีซึ่งทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลจำเป็นจะต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีและต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นเพียงผู้สนับสนุนข้อมูลทางการบัญชีมาเป็นผู้นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล ช่วยวางแผนและเป็นที่ปรึกษาที่ดีในการช่วยตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้และเป็นที่น่าพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อความสำเร็จในชีวิตความตั้งใจในการปฏิบัติงานการมีเป้าหมายและมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องสามารถนำไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพได้ ค่าตอบแทนที่สูงขึ้นเกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการปฏิบัติงาน (ธนพล สุขมันธธรรม, 2562) ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานในประเทศไทยเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภายในและภายนอกซึ่งแนวทางการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในสถานประกอบการในยุคดิจิทัล ต้องมีการพัฒนาวิชาชีพหลาย ๆ ด้านประกอบกันเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้ก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ (ไพรัตน์ ล้อมปองทรัพย์, 2558)

อีกทั้งปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามามีอิทธิพลต่อลักษณะการทำธุรกิจ ส่งผลให้การจัดทำรายงานทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ หลายกิจการมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานมากขึ้น อาทิ ระบบอัตโนมัติ (Robotic Process Automation) และเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล (Analytical Tools) เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทช่วยในการจัดทำบัญชี วิเคราะห์ ตรวจสอบความผิดปกติของข้อมูล ช่วยลดการทำงานซ้ำ ๆ หรืองานประเภทกิจวัตรประจำ งานที่ใช้เวลามากหรืองานที่ใช้การตัดสินใจน้อย แต่อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีดิจิทัลไม่สามารถเข้ามาแทนที่การทำงานของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้อย่างเต็มที่ เพราะความรับผิดชอบและความสามารถในการตัดสินใจ ที่ต้องอาศัยประสบการณ์ที่เป็นหัวใจหลักของการทำงานด้านบัญชี (ชาญชัย ชัยประสิทธิ์, 2562) ดังนั้น เทคโนโลยีดิจิทัล จึงเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินกิจการและมีอิทธิพลต่อความต้องการของลูกค้า ทำให้การจัดทำรายงานทางการเงินเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ มีการนำเสนอแนวคิดและหลักการใหม่ ๆ เพื่อสะท้อนภาพที่แท้จริงของการดำเนินธุรกิจและรายการทางธุรกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและด้วยมุมมองที่มีความเที่ยงธรรมมากขึ้น ทั้งในส่วนผลประกอบการของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นรายได้หรือผลประกอบการด้านอื่น ๆ จึงทำให้มีพัฒนาการทางการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงไป ยิ่งไปกว่านั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องเร่งสร้างผู้ประกอบการวิชาชีพ

บัญชีที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้นด้วย การที่จะสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธุรกิจ ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นนี้ ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องเร่งพัฒนาศึกษาหาความรู้ในการทำความเข้าใจและติดตามมาตรฐานทางการบัญชี ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีต่าง ๆ เหล่านี้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งแนวทางการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสถานประกอบการในยุคดิจิทัล (ณฐา ธรเจริญ, 2561) อาจจะมีพัฒนาวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การอบรมหลักสูตรระยะสั้น การศึกษาคูงาน เป็นต้น

การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีการพัฒนาทางวิชาชีพนี้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้อง มีหน้าที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพจะมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตของผู้นั้นไว้ จนกว่าจะได้ปฏิบัติตาม (สภาวิชาชีพบัญชี, 2559) ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2559 กำหนดตามข้อ 7 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง มีทั้งประเภทอย่างเป็นทางการ และอย่างไม่เป็นทางการ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่สามารถประเมินผล หรือตรวจสอบได้ ซึ่งออกแบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความรู้และทักษะที่ต้องการ ดังต่อไปนี้

1.1 เข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบในหลักสูตร วิทยากร และผู้จัดการอบรมหรือการสัมมนา

1.2 เป็นวิทยากร ในหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบ

1.3 เขียนบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด และได้เผยแพร่ในวารสาร หรือทางอินเทอร์เน็ต หรือในที่ประชุมวิชาการ

1.4 เขียนหนังสือหรือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด และได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่

1.5 เสนอผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการด้วยตนเองต่อที่ประชุมวิชาการ โดยผลงาน นั้นต้องเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

1.6 เป็นกรรมการ อนุกรรมการหรือคณะทำงานทางวิชาการในสภาวิชาชีพบัญชี หรือในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

1.7 สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าวุฒิมัธยมศึกษา หรือระดับวุฒิมัธยมศึกษาแต่ในหลักสูตรหรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

1.8 ผ่านการทดสอบในหลักสูตรวิชาชีพตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

2. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอื่น ๆ นอกจาก 1) และต้องเป็นไปตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดจึงส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD ย่อมาจาก Continuing Professional Development) เพื่อคงสถานะความรู้ทางวิชาชีพไว้ตลอดเวลา รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำบัญชี ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตซึ่งการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะต้องเป็นไปตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 70/2557 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการพัฒนาทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีไว้ดังนี้ ได้กำหนดหลักปฏิบัติเกี่ยวกับ CPD ของผู้ทำบัญชีไว้ดังนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 ผู้ทำบัญชีต้องมีจำนวนชั่วโมง CPD ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปีปฏิทิน เว้นแต่ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับปีแรกและมีระยะเวลาที่เหลือหลังการแจ้งในปีนั้นน้อยกว่าหกเดือนให้เริ่มพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในปีถัดไป โดยจำนวนชั่วโมง CPD ต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งและเนื้อหาด้านอื่นและต้องยื่นหลักฐานจำนวนชั่วโมง CPD ภายในวันที่ 30 มกราคม ของทุกปี

การบัญชีในยุคดิจิทัล

งานด้านการบัญชีมีความสำคัญอย่างมากในการประกอบธุรกิจ (วิชนิพร เศรษฐฐัสโก, 2562) เนื่องจากเป็นงานที่รวบรวมข้อมูลด้านการตลาด ด้านการเงิน ด้านการผลิต และด้านการจัดการทรัพยากรบุคคลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ภายในกิจการ เช่น ผู้บริหาร และพนักงาน รวมทั้งผู้ใช้นอกกิจการ เช่น นักลงทุน ผู้ถือหุ้น สถาบันการเงินหน่วยงานราชการ เจ้าหนี้ คู่แข่ง นักวิชาการ และผู้ใช้นอกอื่นที่สนใจการบริหารงานของกิจการ

ในธุรกิจที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานนั้น นักบัญชีต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะการจัดเก็บและบันทึกรายการค้าไม่ได้จัดพิมพ์ลงบนเอกสารเพียงอย่างเดียว แต่มีการนำเทคโนโลยีที่จัดเป็นเครื่องมือพิเศษ เช่น เครื่องสแกนเนอร์ เข้ามาอ่านข้อมูลบนรหัสแท่งเพื่อบันทึกรายการค้า หลังจากนั้นข้อมูลของรายการค้าจะถูกส่งเข้าไปประมวลผลที่เครื่องคอมพิวเตอร์โดยการใช้ซอฟต์แวร์ทางการบัญชี แทนการใช้พนักงานบันทึกบัญชี และเมื่อผู้บริหารต้องการทราบความเคลื่อนไหวของรายการขาย รายการสินค้าคงเหลือ รายการเกี่ยวกับเงินสดรับ หรือยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท ผู้บริหารสามารถเรียกดูข้อมูลเหล่านี้ได้ผ่านทางจอภาพแทนการพิมพ์เป็นเอกสารรายงานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีนี้ กิจการจะต้องจ่ายลงทุนเกี่ยวกับการจัดหาฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ เป็นเงินจำนวนมาก รวมทั้งต้องจ้างพนักงานที่มีความรู้

ความชำนาญ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำเข้ามาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการบันทึก ประมวลผล และจัดทำรายการสามารถตรวจสอบความถูกต้องของการนำเข้าข้อมูล และประมวลผลได้โดยการใช้โปรแกรมการตรวจสอบ (Edit Tests) รวมทั้งสามารถนำข้อมูลที่จัดเก็บอย่างเป็นระบบในฐานข้อมูล มาใช้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อวิชาชีพในเรื่องของลักษณะของข้อมูลที่จำเป็นสำหรับนักบัญชี (ฉัตร วาสีกุศล, 2548) การนำคอมพิวเตอร์และ/หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบันทึกบัญชีทำให้ข้อมูลทางบัญชีซึ่งเคยอยู่ในรูปของเอกสาร กลายเป็นอยู่ในรูปแบบของแฟ้มข้อมูล (Electronic File) หรือขั้นตอนการทำงานบางประเภทซึ่งเคยใช้เอกสารในการอนุมัติหรือใช้เอกสารในการส่งต่อจากฝ่ายหนึ่งไปอีกฝ่ายหนึ่งก็เปลี่ยนไป การทำงานของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำให้ขั้นตอนการทำงานบางอย่างลดลง โดยคอมพิวเตอร์จะสามารถส่งข้อมูลระหว่างระบบโดยอัตโนมัติโดยไม่มีเอกสารเกี่ยวข้อง การไม่มีเอกสารแนบ (Support Document) ในบางกรณีทำให้นักบัญชีจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการตรวจสอบ การที่นักบัญชีจะปรับเปลี่ยนวิธีการตรวจสอบได้นั้น

การเข้าใจในการทำงานของโปรแกรมคอมพิวเตอร์จึงเป็นสิ่งสำคัญ นักบัญชีในปัจจุบันต้องสามารถเข้าใจว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างไร รายการทางธุรกิจประเภทไหนที่สามารถผ่านระบบโดยอัตโนมัติไม่มีเอกสารแนบ ข้อมูลทางธุรกิจถูกเก็บอยู่ในลักษณะอะไรและที่ไหน ข้อมูลทางบัญชีสามารถนำออกมาวิเคราะห์โดยวิธีใดมีวิธีอะไรบ้างที่สามารถติดตามทางเดินของข้อมูล โดยไม่ใช้เอกสารทั้งหมด และสามารถทำการตรวจสอบบัญชี (Audit Trail) ได้อย่างไร

ดังนั้น นักบัญชียุคใหม่ต้องมีทักษะความเป็นมนุษย์ สามารถคิดวิเคราะห์ เป็นคู่คิดเจ้าของธุรกิจให้ได้ (ศิริเดช คำสุพรหม, 2562) เพราะโดยธรรมชาติของนักบัญชีต้องรู้ทุกอย่างขององค์กร ต้องสามารถบูรณาการ จัดการข้อมูล กลั่นกรองข้อมูล รายงานผู้บริหาร เจ้าของธุรกิจ และยังต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือ รู้จักนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้งานบัญชีด้วย แต่ต้องยอมรับว่าที่ผ่านมานักบัญชีไทยไม่ได้เป็นอย่างนั้น มีนักบัญชีจำนวนไม่น้อยที่ขาดทักษะการบูรณาการไม่สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์การพัฒนาบัญชีจึงมีความจำเป็นต้องมีภาคร่วม เพราะนักบัญชีไม่ได้เป็นผู้บันทึกบัญชีเหมือนในอดีต ส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องรู้จักการใช้เทคโนโลยี ในครั้งนี้คือบริษัทผู้ประกอบการด้านบัญชีที่ล้วนมีเครื่องมือเทคโนโลยี พร้อมได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะเครื่องมือที่เป็นปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อสร้างความเข้าใจว่าปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ไม่ได้เข้ามาแทนคน แต่เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของคน หากนักบัญชีรู้จักปรับปรุงและเข้าใจ ความกังวลที่เกี่ยวข้องอาชีวนักบัญชีจะไม่ใช่สิ่งที่ต้องการในองค์กรก็จะหมดไป แต่อย่างไรก็ตาม นักบัญชียุคใหม่ต้องใช้ความคิดมากขึ้น วิเคราะห์มากขึ้น เนื่องจากในการทำงานของผู้บริหารต้องใช้ข้อมูลจากนักบัญชีประกอบการตัดสินใจ อีกทั้งการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ผู้บริหารตัดสินใจจึงต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของนักบัญชี ซึ่งเรื่องนี้ AI ทำไม่ได้ แต่คนทำได้ นักบัญชีจึงต้องตระหนักว่า ตนเป็นนักบัญชีมีคุณค่าและมีความสำคัญกับทุกองค์กรธุรกิจ (พนชิตติ กิติปัญญางาม, 2562) เพราะการทำบัญชี คือ การบันทึกข้อมูลทางการเงินที่วิ่งไปวิ่งมาในบริษัท ซึ่งเงินที่วิ่งไปในแต่ละส่วนของบริษัทเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่ไปเลี้ยงอวัยวะต่าง ๆ นักบัญชีจึงเป็นผู้ที่เห็นภาพรวมของการทำงานของ บริษัทได้ดีที่สุด ผ่านการใช้เงิน เนื่องจากเงินคือตัวขับเคลื่อนบริษัท สิ่งที่นักบัญชีเห็นจึงไม่ใช่เป็นเพียงตัวเลขเงิน แต่รวมทั้งความเสี่ยง โอกาส กลยุทธ์ในการจัดการการเงิน เห็นรอยรั่ว และรู้ถึงการบริหารจัดการที่จะทำให้ธุรกิจดีขึ้นได้ นักบัญชีควรจะเป็นเหมือนแพทย์ที่เข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของร่างกายและควบคุมร่างกายให้ดีขึ้นได้”

บทบาทของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

บทบาทของนักบัญชีกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนไปซึ่งอาจจะแยกนักบัญชีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักบัญชีในฐานะผู้บริหารขององค์กร และนักบัญชีในฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (แย่งน้อย ใจอ่อนน้อย, 2544) ดังนี้

1. นักบัญชีในฐานะผู้บริหารขององค์กร

จากสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป ธุรกิจจำเป็นต้องปรับโครงสร้างขององค์กรให้มีลักษณะการบริหารที่พึ่งพาระบบสารสนเทศมากขึ้น ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในองค์กรสำหรับข้อมูลที่เป็นตัวเลขนั้น ฐานข้อมูลที่สำคัญคือข้อมูลทางบัญชี ถ้าจะให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ ดังนั้น นักบัญชีจะต้องมีความรู้ก้าวหน้าเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางการดำเนินธุรกิจ ในขณะเดียวกันก็พัฒนาตนเองมาเป็นผู้จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการให้กับผู้บริหารในลักษณะต่าง ๆ เช่น อาจจะทำระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Support) ให้กับผู้บริหารและสามารถที่จะเลือกซื้อหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมทางด้านบัญชีที่สามารถตอบสนองความต้องการขององค์กรได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง

2. ในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชี

2.1 ในกรณีผู้สอบบัญชีภายใน ปัจจุบันผู้สอบบัญชีภายในจะต้องมีความรู้ที่จะก้าวทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการควบคุมและรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความแน่ใจได้ว่าสารสนเทศที่ออกมาจากระบบดังกล่าวนั้นถูกต้องและเชื่อถือ

2.2 ในกรณีผู้สอบบัญชีภายนอก จะต้องรอบรู้ในเรื่องของรูปแบบของธุรกิจที่ปรับเปลี่ยนไป เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อจะได้ทราบถึงวิธีการดำเนินธุรกิจของกิจการผู้รับตรวจสอบหรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับตรวจสอบ ทำให้สามารถกำหนดแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เช่นเดียวกัน ผู้สอบบัญชีที่รับงานตรวจสอบกิจการที่ให้ระบบคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลทางบัญชี จำเป็นจะต้องมีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอที่จะสามารถสอบทานการควบคุมภายในของระบบคอมพิวเตอร์และตรวจสอบระบบดังกล่าวได้ (สิงห์ ตังทตสวัสต์, 2543) นักบัญชียุคก่อนมักกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองไว้ว่าการวางระบบบัญชีการเงิน การบันทึกรายการทางบัญชี การจัดทำงบการเงินที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดและส่งต่อข้อมูลทางการบัญชีการเงินเหล่านี้ให้แก่ผู้บริหาร แต่ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก นักบัญชีในอนาคตจึงไม่จำเป็นต้องจำกัดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองไว้เพียงเท่านั้น นักบัญชีทั่วไปรวมทั้ง Chief Financial Officer (CFO) สามารถจะสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับองค์กรและตนเองได้ โดยเน้นการพัฒนาความรู้ทางการเงิน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักการวิเคราะห์และการผสมผสานระหว่างข้อมูลทางการเงิน (Financial Information) กับข้อมูลด้านอื่น (Non - Financial Information) เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ได้

สำหรับนักบัญชีที่มุ่งหวังจะเติบโตเป็น CFO ที่ประสบความสำเร็จในอนาคต จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการพัฒนาและปรับบทบาทให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี มีคุณภาพการบริหารงานที่ดี ความเป็นผู้นำ เป็นผู้จัดการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความรอบรู้และเข้าใจในงานด้านอื่น ๆ ขององค์กร แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมี จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ และให้ความสำคัญกับ Corporate Governance เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องและตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง ไปได้ ในโลกธุรกิจวันนี้ที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและการสื่อสาร ยังมีผลทำให้บทบาทและหน้าที่ของนักบัญชีเปลี่ยนแปลงไป จากที่เคยต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดการเรียงและประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานนั้น ปัจจุบันงานการประมวลผล

เหล่านี้ได้ถูกนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งได้ความถูกต้องและประหยัดเวลากว่า ดังนั้น งานของนักบัญชีจึงเปลี่ยนแปลงไปในแนวของการนำเสนอข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์และเพียงพอในการตัดสินใจดำเนินการและวางกลยุทธ์ใด ๆ เพื่อการแข่งขันในตลาด ในองค์กรที่ประสบความสำเร็จมักมีผู้บริหารระดับสูงก้าวขึ้นมาจากผู้บริหารทางบัญชีสาเหตุมาจากผู้บริหารระดับสูงในปัจจุบันมองหานักบัญชีที่รอบรู้มาเป็นคู่คิดทางการค้า (Business Partner) เพื่อบริหารองค์กรให้เจริญก้าวหน้า เพราะเวลานักบัญชีนอกจากจะเป็นแหล่งข้อมูลแล้ว ยังมีคุณสมบัติการมองภาพเชิงวิเคราะห์ (Analytical Mind) อีกด้วย (สุเวทย์ ธีรวิชกร, 2555)

การปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ในยุคดิจิทัลก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ในขณะที่และในอนาคต ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องปรับตัว ดังนั้น นักบัญชีจะต้องปรับบทบาทของตนเองเพื่อร่วมในการแก้ปัญหาที่ผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงในหลักการบริหาร

ผู้บริหารในปัจจุบันและอนาคตจะต้องบริหารธุรกิจอย่างมีคุณธรรมและเป็นมืออาชีพ ความสามารถและจรรยาบรรณสูง ผู้บริหารจะต้องมุ่งเน้นความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายในการบริหารเป็นสำคัญ และจะต้องรักษาการศึกษาในการบริหารอย่างเคร่งครัด ความสามารถของผู้บริหารจะถูกวัดผลด้วยกำไรและความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องการผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ช่วยเหลือนี้นักบัญชี นักบัญชีจึงต้องมีความรู้และมีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริการที่ผู้บริหารจะได้รู้ ดังนั้น บทบาทของนักบัญชีในยุคนี้จึงต้องมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ผู้บริหารประสงค์เสมอ และต้องช่วยให้ผู้บริหารสามารถรักษาคุณธรรมและจรรยาบรรณในการบริหารได้ตามที่สังคมคาดหวัง

2. ความสำคัญของสภาพคล่อง

แนวทางการบริหารยุคใหม่จะมุ่งเน้นสภาพคล่องและความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจมากขึ้น ดังนั้นนักบัญชีจะต้องเพิ่มบทบาทช่วยในการบริหารทางการเงินแก่ผู้บริหารในช่วงนี้ให้มากขึ้น เพราะเป็นช่วงของการบริหารที่เน้นในเรื่องเงินมากที่สุด ซึ่งนักบัญชีเป็นผู้ที่มีความรู้ในฐานะการเงินและผลการดำเนินงานเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทของผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี การเพิ่มงานให้บริการด้านการเงินเข้าไปจะช่วยบริหารสภาพคล่องให้มีความสามารถประสบความสำเร็จและสามารถรักษาธุรกิจให้อยู่รอดได้

3. การใช้ทรัพยากร

ผู้บริหารจะมุ่งเน้นถึงประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรให้มากขึ้น การเพิ่มผลผลิตลดต้นทุน และการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ดังนั้น นักบัญชีจะต้องมีความรู้ที่สามารถช่วยผู้บริหารในด้านนี้สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้บริหารนำไปพิจารณาตัดสินใจในการเลือกใช้ทรัพยากรซึ่งนักบัญชีจะมีข้อมูลและวิธีการเกี่ยวกับการวัดผลอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นผู้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ดังนั้น นักบัญชีย่อมสามารถนำความรู้เหล่านี้มาใช้ประเมินความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ตลอดจนวัดผลว่าการตัดสินใจใช้ทรัพยากรนั้น มีประโยชน์สูงสุดตามที่ได้คาดหวังหรือไม่

4. ความจำเป็นเพื่อความอยู่รอด

ในช่วงวิกฤติ ทุกธุรกิจต้องฟันฝ่าให้ผ่านพ้นอุปสรรคและภาวะวิกฤติซึ่งนักบัญชีย่อมทราบดีว่ากิจการหรือผลิตภัณฑ์ใดที่ทำกำไรได้ดี จะยังคงคุ้มทุนอยู่หรือไม่ ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับต้นทุนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจในการที่จะลดขนาดธุรกิจ ลดบุคคล หรือลดผลิตภัณฑ์เพื่อให้แน่ใจว่าธุรกิจรักษาไว้ในสิ่งที่ยังอำนวยประโยชน์ให้แก่กิจการได้มากที่สุด ความยากลำบากในช่วงนี้ผู้บริหารย่อมต้องการที่พึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ตนตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรักษากิจการให้อยู่รอดได้ นักบัญชีต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นอันดับแรกและสำคัญที่สุด เพราะความดำรงอยู่ของกิจการ หมายถึง การมีงานของนักบัญชีด้วย

นักบัญชีจะต้องปรับตัวให้รองรับความคาดหวังของผู้ใช้บริการให้ได้ งานของนักบัญชีจะต้องมีมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานโลก และจะต้องเตรียมพร้อมต่อความรับผิดชอบในงานที่ให้บริการเหมือนที่ยึดถือปฏิบัติกันอยู่ในตะวันตก คุณภาพและความถูกต้องกับหลักการและมาตรฐานเป็นสิ่งที่ละเว้นไม่ได้ ผู้สอบบัญชีจะต้องมีมาตรฐานและมีแนวทางในการควบคุมดูแลคุณภาพของงานบริการที่สามารถสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งบการเงินให้ได้และเป็นไปตามความหวังนั้น ความทันสมัยและทันเหตุการณ์จะเป็นสิ่งที่นักบัญชีต้องให้ความเอาใจใส่และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สถาบันวิชาชีพจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อช่วยเหลือนักบัญชีในด้านนี้ และจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีกำหนดเวลาที่แน่นอน นักบัญชีเองต้องตั้งใจจดจ่อในการพัฒนาและปรับตัวให้ได้เพื่อให้วิชาชีพบัญชีไทยเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือตลอดไปโดย Institute of Management Accountants (วิทยาลัยพัฒนกุล, 2562) ได้นำเสนอแนวทางการเตรียมตัวเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลไว้ดังนี้

1. เปิดใจรับและมองเทคโนโลยีเป็นโอกาส ตั้งใจเป็นคู่คิดธุรกิจอย่างแท้จริง สร้างแรงผลักดันในการทำงานและความสัมพันธ์กับบุคคลจากภายนอกหน่วยงานบัญชี
2. พัฒนาทักษะการสื่อสารและบริหารความสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. พัฒนาความสามารถในการคิด ระบุประเด็นสำคัญ ตั้งคำถาม ออกแบบ และแปลผลการวิเคราะห์ให้เหมาะสม

4. พัฒนาทักษะการคิดในระดับกลยุทธ์ ทำความเข้าใจในธุรกิจหลากหลายมิติ

5. เพิ่มทักษะการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องธรรมาภิบาล

ข้อมูล (Data Governance)

6. ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) และพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์

7. พัฒนาเรื่อง Data Analysis ซึ่งรวมถึงทักษะเรื่อง Data Mining, Modeling, และ Visualization

อีกทั้งนักบัญชียุคดิจิทัลต้องศึกษาพัฒนาก้าวทันต่อการเปลี่ยนผ่านและเปลี่ยนแปลง เนื่องจากด้านเทคโนโลยีในวิชาชีพบัญชีมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลอย่างเห็นได้ชัด โดยบทความ แนวโน้มวิชาชีพบัญชีในปี 2020 “เตรียมพร้อมและปรับตัว” (ธีรเศรษฐ์ เมธจิรนนท์, 2562) มีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการบัญชีอัตโนมัติ (Automated Accounting Processes) เนื่องจากระบบอัตโนมัติช่วยลดความสับสนและลดข้อผิดพลาดและเป็นเหตุผลว่าเหตุใดหลาย ๆ กิจการ จึงมีแนวโน้มที่จะลงทุนด้านการทำบัญชีอัตโนมัติมากขึ้น เนื่องจากเป็นกระบวนการที่อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับการบันทึกบัญชี

2. การทำงานอัตโนมัติ หรือนักบัญชีหุ่นยนต์ (Robotic Process Automation: RPA) คือ โปรแกรมที่ช่วยให้กิจการสามารถสร้างหุ่นยนต์ หรือ Robot ขึ้นมา ให้ทำงานตามรูปแบบที่กำหนดขึ้นแทนพนักงานที่มีอยู่ มีเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์ก็สามารถทำงานแทนพนักงานบัญชีได้

3. ซอฟต์แวร์ด้านบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Rise of Accounting Software Solutions) บริษัทซอฟต์แวร์ด้านบัญชีจะตอบสนองความต้องการนี้ด้วยรูปแบบ (Solution) การแก้ไขปัญหาที่แข็งแกร่ง แพลตฟอร์มซอฟต์แวร์ด้านการบัญชีสามารถตอบสนองการตัดสินใจของผู้บริหารได้ทันที

4. การให้บริการด้านบัญชีจากสำนักงานภายนอก (Outsourcing Accounting Functions) ประสิทธิภาพการทำงาน และเพิ่มผลกำไรได้คงเดิม แต่สามารถลดค่าใช้จ่ายการจ้างงาน รูปแบบการให้บริการด้านบัญชีจากสำนักงานภายนอก (Outsourcing Accounting Functions) จึงกลายเป็นกลยุทธ์ยอดนิยม

5. คลาวด์ด้านการบัญชี (Cloud - Based Accounting) ทำให้สามารถเข้าถึงระบบบัญชีและข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีได้ตลอดเวลา การติดตามสินค้าคงคลังการขาย และค่าใช้จ่ายทุกรูปแบบ ช่วยให้สามารถสร้างระบบการทำงาน (Workflow) ช่วยประหยัดเวลา อันมีค่าของธุรกิจนักบัญชีสามารถทำให้งานและภาระการทำงานง่ายขึ้น

6. มุ่งเน้นข้อมูลที่เจาะจง (Focus on Data Analytics) นักบัญชีกำลังเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่ในฐานะที่ปรึกษา พร้อมทั้งทักษะเฉพาะทางในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ตัวเลขที่แม่นยำ ช่วยให้ธุรกิจเกิดการป้องกันความเสี่ยง นำเสนอผลการดำเนินงานทางการเงินที่มุ่งเน้นข้อมูลที่เจาะจงในมุมมองใหม่เพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้น ทำให้การตรวจสอบบัญชีสามารถใช้ข้อมูลที่เจาะจง (Focus on Data Analytics) เพื่อหาแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ดีที่สุดเพื่อรองรับความต้องการเฉพาะของอุตสาหกรรมที่ให้บริการได้

7. เทคโนโลยี แบบ Block chain ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องเข้าใจเทคโนโลยี Block chain มากขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่า Block chain กำลังเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่ง Block chain หมายถึงรูปแบบการเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลของคอมพิวเตอร์แบบหนึ่ง ที่มีลักษณะคล้ายการเก็บข้อมูลแบบห่วงโซ่ที่ ข้อมูลจะถูกเก็บเป็น Block และร้อยเรียงด้วย Chain มันเป็นฐานข้อมูลสาธารณะที่คล้าย ๆ กับ Wikipedia ที่ใคร ๆ สามารถแก้ไขได้

8. การใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดีย (Utilizing Social Media) เพื่อช่วยการรับรู้แบรนด์ เพิ่มยอดขาย และเพิ่มอัตราการเข้าชมเว็บไซต์ เครื่องมือสร้างแบรนด์และการบริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การใช้โซเชียลมีเดียในธุรกิจสำหรับติดต่อกับลูกค้าจะสร้างภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และชื่อเสียงให้กับนักบัญชีและบริษัทได้

9. บริการให้คำปรึกษา (Advisory Services) มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพของการบริการให้คำปรึกษา เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีจะเข้ามาช่วยผ่อนแรงในการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้นักบัญชีมีเวลามากพอที่จะใช้ข้อมูลเชิงลึกในการให้คำแนะนำแก่ลูกค้า ก่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันและสร้างกลยุทธ์ธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

10. บทบาทของปัญญาประดิษฐ์ (Role of AI) ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากด้วยความเร็วสูงและสร้างข้อมูลที่แม่นยำยิ่งขึ้น ด้วยต้นทุนที่ลดลง ประดิษฐ์ AI จะให้ความช่วยเหลือในการตัดสินใจของมนุษย์ และเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์กำไรและให้ข้อมูลเชิงลึกที่เชื่อถือได้

11. ข้อมูลขนาดใหญ่ในด้านบัญชี (Big Data in Accounting) ช่วยให้กิจการสามารถขยายวิธีการประเมินข้อมูลที่เรียงเรียงมาได้ว่าข้อมูลใดที่มีค่ามากที่สุด ผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลขนาดใหญ่สามารถมุ่งเน้นที่การวางแผนการควบคุม การวิเคราะห์กระบวนการ และสามารถคาดการณ์ปัญหาหาก่อนที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ

12. การตั้งค่าการทำงานระยะไกล (Remote Work Setting) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเกิดขึ้นของระบบบัญชีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ทำให้นักบัญชีที่ทำงานจากที่บ้านสามารถให้ผลลัพธ์ที่ยอดเยี่ยมในการทำงานไม่แตกต่างไปจากการทำงานอยู่ในสำนักงาน

สรุป

โลกของเราในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งซึ่งส่งผลต่อผู้คนอย่างเห็นได้ชัดที่สุด คือความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ที่นำพาโลกของเราเข้าสู่ “ยุคดิจิทัล” อย่างรวดเร็ว และพลิกผันหลายสิ่งในโลกของธุรกิจ ทุกวันนี้ไม่มีอาชีพไหนเลยที่ไม่โดนแทรกแซงด้วยดิจิทัล (Digital Disruption) เพราะแม้กระทั่งวิชาชีพ นักบัญชี ซึ่งจากเดิมมีหน้าที่หลักคือ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของหน่วยงานเป็นหลักเท่านั้น แต่ในยุคที่เทคโนโลยีเป็นใหญ่ คนทำงานด้านนี้ จะมีแค่ทักษะการทำบัญชีคงไม่เพียงพออีกต่อไปแล้ว พวกเขาต้องเปรียบพร้อมไปด้วยทักษะการใช้ซอฟต์แวร์ รู้จักเทคโนโลยีบล็อกเชน ทั้งยังต้องทำหน้าที่เป็นดัง เพื่อนคู่คิด ของผู้ประกอบการ นักบัญชีจึงต้องเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ จัดการข้อมูล เข้าใจธุรกิจและตลาด ถึงจะได้ชื่อว่าเป็น นักบัญชียุคใหม่ ที่ทุกองค์กรปรารถนา โดยผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องตระหนักในโลกยุคดิจิทัลก็คือ 1) ปรับบทบาทสู่การเป็นคู่คิดให้ซีอีโอ (พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562) นับว่าเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลที่มีวิธีการทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงส่งผลให้โครงสร้างองค์กร และการบริหารงานธุรกิจหลายด้านมีการต้องเผชิญความผันผวนตลอดเวลาจากการแข่งขันที่รุนแรงรวดเร็ว นักบัญชีจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาท จากที่มองว่าตนเองมีหน้าที่จัดบันทึกข้อมูลการเงินและจัดทำรายงานทางการเงิน แต่นักบัญชียุคดิจิทัลจะต้องปรับความคิดและสร้างบทบาทในฐานะคู่คิดของซีอีโอให้เกิด โดยสร้างสัมพันธ์ภายในกับฝ่ายอื่น ๆ เป็นต้น 2) ก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเพราะเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเปลี่ยนแปลงทุกอย่างอย่าง ทุกวันนี้พนักงานในองค์กรและลูกค้าสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากทุกที่ทุกเวลาผ่านอุปกรณ์ทรอนิกส์ที่หลากหลายและรวดเร็วต่อการบริโภคอีกด้วย 3) การติดตามข่าวสารใหม่ ๆ ในโลกการเงิน แม้ว่าการใช้เงินในรูปแบบดิจิทัลจะยังไม่ได้รับการยอมรับในหลายประเทศ แต่ทว่าประเทศมหาอำนาจอย่างจีนและรัสเซียต่างก็ให้ความสนใจ แลกำลังเดินหน้าพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลของตนเอง อีกทั้งมีผู้คนและองค์กรธุรกิจจำนวนไม่น้อยที่ยอมรับการใช้เงินดิจิทัลเหล่านี้เช่นเดียวกัน เรื่องราวข่าวสารเช่นนี้จึงนับเป็นเรื่องที่ “นักบัญชียุคใหม่” ควร ติดตาม เพราะวันหนึ่งในอนาคตมันอาจเป็นสิ่งที่เข้ามาสร้างโอกาสและสีสันทางธุรกิจ หรืออาจจะเข้ามาเป็นอุปสรรคทำให้นักบัญชีต้องปวดหัวมากขึ้นก็เป็นได้จากทั้งหมดแน่นอนว่า “ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี” ทุกท่านเป็นคนหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางกระแสโลก คงหนีไม่พ้นคลื่นความเปลี่ยนแปลงและจะต้องปรับตัวให้พร้อมรับยุคดิจิทัลนี้ ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องปรับมุมมอง เติบโตไปกับดิจิทัล (Digital) พร้อม ๆ กัน เปลี่ยนกระบวนการทำบัญชีแบบเดิม ๆ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ “ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล” ด้วยเหตุนี้ จึงมีสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ได้เลือกรูปแบบของการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของทางสถาบันที่เชี่ยวชาญด้านดิจิทัล (Digital) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการอบรมเพิ่มสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ความต้องการของภาคผู้ประกอบการได้อย่างตรงจุดตั้งนั้น ตัวนักบัญชีเองจึงต้องไม่

หยุดพัฒนาตัวเอง หาความรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่กล่าวมาให้ได้มากที่สุดแสวงหาแหล่งหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อมา ตัดตั้งทักษะทางเทคโนโลยีที่จำเป็นให้กับว่าที่นักบัญชีสายพันธุ์ใหม่ทุกคน

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตร วาสิกคุดต์. (2548). วิวัฒนาการทางเทคโนโลยี: ผลกระทบต่อวิชาชีพ. เอกสารการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ. ครั้งที่ 16 หน้า 263 - 272. กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์ 2548.
- ชาญชัย ชัยประสิทธิ์. (2562). นักบัญชียุคใหม่ คู่คิดซีอีโอฝ่าทุกกระแสดีสรับชั้น เทคโนโลยี. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2563 จาก <https://www.salika.co/reskill-upskill-accountant-fight-disruption>
- ณฐา ธรเจริญ. (2561). การศึกษาความต้องการของผู้ทำบัญชีที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีในเขตบางนาและพื้นที่ใกล้เคียง. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก <https://www.tci-thajjo.org/index.php/apheitjournalsarticle>
- ธนพล สุขมันธรรม. (2562). อนาคตนักบัญชีกับการเป็นผู้ช่วยสำคัญในการการวิเคราะห์ธุรกิจ. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก <https://www.jobdst.com>
- ธีรเศรษฐ์ เมธจิรนนท์. (2562). แนวโน้มวิชาชีพบัญชีในปี2020“เตรียมพร้อมและปรับตัว. เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2563 จาก <https://www.dharmniti.co.th/acknowledge-acctrendin2020>
- เน่งน้อย ใจอ่อนนุ่ม. (2544). บทบาทของนักบัญชีกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนไป. เอกสารประชุมวิชาการฉลองครบรอบ 50 ปี. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- พนชิตี กิติปัญญางาม. (2562). นักบัญชียุคใหม่ คู่คิดซีอีโอฝ่าทุกกระแสดีสรับชั้นเทคโนโลยี. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2563 จาก www.salika.co/reskill-upskill-account
- พัชรนันท์ เพชรเชิดชู. (2562). นักบัญชียุคใหม่ต้องยุคดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 11 มกราคม 2563 จาก <https://www.ciba.dpu.ac.th/tag>
- ไพรัตน์ ลี้มปองทรัพย์. (2558). ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร. Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University, 1(2), 48-59.
- วัชนีพร เศรษฐสุสัโก. (2562). ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรยา พรพิพัฒน์กุล. (2562). นักบัญชีในยุคดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 27 มกราคม 2562 จาก <https://www.bangkok-audit.com/นักบัญชีในยุคดิจิทัล/>

- ศิริเดช คำสุพรหม. (2562). นักบัญชียุคใหม่ คู่คิดซีอีโอฝ่าทุกกระแสดิรับชั้นเทคโนโลยี. เรียกใช้เมื่อ 26 มกราคม 2563 จาก <https://www.salika.co>reskill-upskill-accountant-fight-disruption>
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2559). การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. เรียกใช้เมื่อ 28 มกราคม 2563 จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/67987>
- สิงห์ ตังทตส์สวัสดิ์. (2543). มูลค่าเพิ่มของนักบัญชียุค 2000. สมาคมนักบัญชีและผู้สอบรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, เส้นทางใหม่สู่วิชาชีพปี 2000. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ. ลิฟวิ่ง.
- สุเวทย์ ชีรวชิรกุล. (2555). หลักที่จะสร้าง MBK ให้แข็งแกร่ง. เรียกใช้เมื่อ 26 มกราคม 2563 จาก <https://www.efinancethai.com>lifestyle>lifestylefile>